

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 216. — STEV. 216.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 15, 1934. — SOBOTA 15. SEPTEMBRA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

TEKSTILNI STAVKARJI HOČEJO DOBITI ZAVEZNIKE

GENERAL HUGH S. JOHNSON OČITA TEKSTILNIM STAVKARJEM, DA SO PREKRŠILI POGODBO

Stavkovno vodstvo skuša dobiti na svojo stran transportne delavce. — Nad širisto tisoč tekstilnih delavcev štrajka. — Predsednik Roosevelt se bo posvetoval z armadnimi voditelji. — Boji v Rhode Island so ponehali. — Tekstilni delavci bi morali obvestiti Johnsona o svojem namenu.

WASHINGTON, D. C., 14. septembra. — Stavka tekstilnih delavcev ni samo stavka, pač pa znamenje trajnega boja med delom in kapitalom. — Stavka v tej važni industriji se od dne do dne širi, in obe nasprotuječi si stranki sta neizprosnii. Vse kaže, da se je pričela preizkušati moč skupnega strokovnega organiziranega delavstva ter delodajalcev vseh slojev.

Voditelji United Textile Workers so sklenili izvojovati boj do britkega konca. Narodni stavkovni odbor je pozval vse pristaniške delavce ob atlantski obali naj ne nakladajo in prevažajo tekstilnih izdelkov.

Neodvisni cencilci pravijo, da se bori širisto tisoč tekstilnih delavcev za boljše življenske pogoje.

Predsednik Roosevelt se je podal na jahti multimilijonarja Astorja v bližino Bostonia, kjer si bo ogledal mednarodne tekme jaht. Pri tej priliki se bo posvetoval z vojnimi tajnikom Dernom in generalnim majorjem O'Connorjem, če bi bilo res potrebno poslati v državo Rhode Island zvezno vojaštvo. Zaenkrat je še vse odvisno od bodočih razvojev. Včeraj je vladal v državi Rhode Island mir.

General Hugh S. Johnson, načelnik NRA, ki je svoječasno posredoval v stavki pristaniških delavcev v San Francisco, je danes odločno obsodil stavko tekstilnih delavcev. Obdolžil jih je, da so kršili pogodbo.

Thomas McMahon, predsednik United Textile Workers, mu je bil baje svečano obljudil, da ne bo prej proglašil štrajka, dokler se ne bo z njim posvetoval. Možak pa tega ni storil.

— S tem, da je proglašil stavko, — je rekel Johnson, — je nesramno prekršil pogodbo, ki sva jo sklenila meseca junija.

Po njegovem zatrdirilu organizirano delavstvo ni zmožno sklepati pogodbo, če ne more držati obljube.

"Komunistična vstaja" v državi Rhode Island je končana. Governer Green, ki je videl včeraj vse rdeče, je moral danes priznati, da zaenkrat ni potreba zveznega vojaštva, da bi delalo mir.

Nad mesti Woonsocket, Central Falls in Saylesville, kjer so se vršili predvčerajšnjim vroči boji, je še vedno proglašeno obsedno stanje. Vsepovsod so koncentrirani močni oddelki vojaštva. Državna zakonodaja še vedno noče dati governerju oblasti, da bi v skrajni sili prosil za zvezno pomoč.

V državi Connecticut sta bili mobilizirani dve nadaljni stotnji državne milice. Tudi v Maine je bilo mobiliziranih nekaj oddelkov.

V raznih delih novoangleških držav so se danes zopet pojavili "leteči švadroni", ki pa niso imeli posebnih uspehov.

V Concord, N. C., se je včeraj završilo več manjih spopadov, toda vojaštvo je slednjič napravilo red.

Serif v Polk okraju, Georgia, je zaprisegel več stavkokazov ter jih kot pomožne serife poslal proti piketom.

Stavkovni vodja Francis J. Gorman je prišel do zaključka, da bi več nadaljnih tekstilnih tovarn zaprla svoja vrata, če bi ne doble potrebnega materiala. Vsledtega je pozval pristaniške in transport-

Prijateljstvo med Avstrijo in Italijo

NEKOREKTO OBNAŠANJE MORNARJEV

Mornar je odrinil žensko od vrvi. — Policist je z revolverjem nameril na mornarja.

Newyorški policist William F. Price, ki je bil potnik na pozveznega senata, senator Pat Morris, ki je pred preiskovalno svoji konferenci s predsednikom izpovedal, da je začel nekemu mornarju z revolverjem ker je hotel neki potnici vzeti prostor v rešilnem čolnu.

Price je prišel v žalni oblike, ker je njegova žena utonila pri tej nesreči.

Bili smo na krovu in plameni so švigelj okoli nas. Skusal sem spustiti svojo ženo s krova v morje. Rešilni čoln je bil v vodi tik pod nami. Naenkrat pa vidim nekoga mornarja, ki je odrinil neko žensko, da bi se oprijel vrvi, po katere je hotel splezati v čoln.

Potegnil sem revolver in zakričal: — Mrtev si, ako skočis! Mornar se je umaknil in neka ženska se je spustila po vrvi.

Na krovu smo stali poleg uro. Med tem časom so potniki skakali v morje. Ko se je zdanilo so prišle ladje na pomoč. Parnik "Monarch of Bermuda" se je približal na 100 čevljev in je spustil čolne.

S pomočjo nekega sotnika sem svojo ženo spustil v vodo. Vdihalam je že nekaj dima in vrem, ali je že bila mrtva, ko je prišla do vode, ali pa je pozneje umrla v vodi. Bil sem zadnji, ki sem s tega krova zapustil "Morro Castle".

Nek drug policist popisuje svojo rešitev naslednje:

Svoji ženi in drugim ženskam sem pomagal splezati čez ograjo. Ko sem skočil tudi jaz in sem prišel na površje, je nekdo drugi skočil meni na glavo in se sem onesvestil za nekaj minut. Ko sem se zavedel, sem plaval proti skupini kakih 20 ljudi, in čudež vseh čudežev, med njimi je bila moja žena.

Plavala je na hrbitu in sem jo obrnil. Valovi so nama pluskali v obraz. Okoli enajstih je prišla neka ribiška ladjica, ki pa je bila pod vodo. Mornarji nas niso hoteli vzetni na krov.

— Za božjo voljo, vzemite saj ženo! Nato so potegnili mojo ženo na krov.

Jaz sem se držal za vrv in lajda me je vlekla nekaj časa.

Slednjič pa so tudi mene vzeli na krov in so nas peljali na obo pridelala za okoli 150 milijonov rubljev. Letos pa je

ne delavce, naj ne nalagajo in prevažajo nobenega blaga, ki je namenjeno za tekstilne tovarne.

Gorman si je svest zmagje ter je dejal. — Danes so stavkovne vrste močnejše kot so bile kdaj prej. Vsek dan se nam pridruži večje število delavcev. Če se nam pridružijo še pristaniški in transportni delavci, ni nobenega dvoma o naši zmagi.

NOVIH DAVKOV NI POTREBA

Sen. Harrison je o tem razpravljal s predsednikom Rooseveltom. — Senator King hoče več srebra.

Hyde Park, N. Y., 14. septembra. — Predsednik finančnega odbora Hyde Park, N. Y., 14. septembra. — Predsednik finančnega odbora

F. Price, ki je bil potnik na pozveznega senata, senator Pat Morris, ki je pred preiskovalno svoji konferenci s predsednikom izpovedal, da je začel nekemu mornarju z revolverjem ker je hotel neki potnici vzeti prostor v rešilnem čolnu.

Upam, — da rekel senator Harrison, — da se bo prihodnji kongres izognil novih predlogov in bomo to tu di mogli storiti.

— Upam, — da rekel senator Harrison, — da se bo prihodnji kongres izognil novih predlogov in bomo to tu di mogli storiti.

Nato je rekel Harrison, da davki "lepo prihajajo" in če se bo izboljšanje gospodarskega položaja nadaljevalo, si bo mogla vlada izdatke za ponoc brezposelnim prihraniti.

Senator King iz države Utah je predsedniku priporočal, da bi vlada izdala več denarja za javna dela in da bi nakupila večjo množino srebra.

Zastopnik srebrne države je mnenje, da vlada ne kupuje dovolj naglo bele kovine.

BYRD SE PRIPRAVLJA

Little America, 14. decembra. — Admiral Richard Byrd je vsak dan po radiju v zvezi

z glavnim taboriščem ekspedicije ter daje svoja povelja za prirape za raziskovanje sponmladi, ki se prične v septembetu.

Njegovi tovariši sedaj sku-

kajo izkopati iz snega Ford South Polar areoplan, katerega je pustila prva Byrdova ekspedicija, s katerim bodo najprej delali poiskusne poletje, predno ga bodo porabili za raziskovanje.

PRIDELEK ZLATA V RUSLI

Moskva, Rusija, 13. septembra. — Božično prerojanje

Josipa Stalina, da bo v nekaj letih pridelek zlata povečan trikrat ali štirikrat, se je uresničilo, ko je bilo naznanjeno, da je letošnji pridelek zlata v osmih mesecih za 49 odstotkov

plinskali v obraz. Okoli enajstih letih pridelek zlata povečan trikrat ali štirikrat, se je uresničilo, ko je bilo naznanjeno, da je letošnji pridelek zlata v osmih mesecih za 49 odstotkov

zgolj 100 milijonov rubljev. Kot je o Božiču Stalin povečal, da je letošnji pridelek zlata v vrednosti 100 milijonov rubljev.

Tudi pivovarnarji za izdelovanje žide očitajo vladi, da so izvoz žrtvovali za poljedelsko politiko.

HERRIOT JE PRIPOROČIL PREMIRJE

Voditelje svoje stranke pozivlja, da ne nasprotujejo stranki deancice. Herriot je v juliju rešil vlado.

Pariz, Francija, 14. septembra. — Edouard Herriot, ki se hvali, da je v krizi v juliju rešil Doumerguev kabinet "premirja", zopet igra vlogo rešil vlado.

Herriot, ki je minister na razpoloženju, je zopet stopil v ospredje, da bi odvrnil napovedani boj močne radikalne socialistične skupine proti stranki desnice pri prihodnjih volitvah in je pregovoril voditelje stranke, da so ta boj odložili do prvih volitev 7. oktobra.

Herriotov poziv za nadaljevanje "premirja", ki je bilo razglaseno, ko so nemiri sponmladi prestrašili vse stranke, je dosegel svoj namen s tem, da so radikalni poslanci prisuli, da ne bodo šli v boj proti sedanjemu kabinetu.

Prepir med Herriantom in Andrejem Tardieu, ki je tudi minister na razpoloženju v Doumerguevem kabetu, je v juliju skoraj razcepil kabinet; toda Doumergue je prihitel s svojih počitnic in težkoče so bile premagane. Navzlie temu je imela vlada skrbni, ko se je poletje bližalo svojemu koncu.

Ker se bo proti koncu oktobra parlament zopet sestal in bodo pri volitvah vzplamtele stare sovražnosti, vidi Doumergue zaradi slabih gospodarskih razmer naraščajoče nezadovoljstvo.

Stavkujoči ribiči v Douarnenez so demonstrirali pred tovarnami za konserve, ker niso hotele kupiti njihovih rib, ker imajo že prevelike zaloge. Oblasti pričakujejo nove nezadovoljstvo.

Pravda' pravi, da bo Nemčija ostala osamljena in da Rusija za njo ne bo potočila niti ene solze, aka ne bo imela prijatelja na svetu. Do nemškega naroda čuti Rusija sočutje in prijateljstvo, toda je proti nazijski vladi v Nemčiji.

Ruska javnost se ne zmeni za to, da je Poljska proti vsej vzhodnih držav, med katerimi bodo poleg Rusije Francija, Čehoslovaška in baltiške države.

'Pravda' pravi, da bo Nemčija ostala osamljena in da Rusija za njo ne bo potočila niti ene solze, aka ne bo imela prijatelja na svetu. Do nemškega naroda čuti Rusija sočutje in prijateljstvo, toda je proti nazijski vladi v Nemčiji.

Ruska javnost se ne zmeni za to, da je Poljska proti vsej vzhodnih držav, med katerimi bodo poleg Rusije Francija, Čehoslovaška in baltiške države.

Rusija in Francija sta pokazali svojo voljo, da želite približevanje. Ako napačno biti Poljaki preveč samostojni, tedaj Rusija ve, v Petropavlovsk. Tam je sta da je to mnogo slabše za Poljake, ako noče biti most, kajti Seznamil je tudi z Borisom Guerivom. Oblasti pa bo dovolila, da bi bila kaka za preka ali zid.

Rusija in Francija sta se zadnje čase zelo zbljazlili in sta največji sili v Evropi, ki je resnimi želita mir. Nemčiji in Poljski ne bosta dovolili, da ju ovirata pri njunem skupnem delu za mir.

Fedorčenko ga je dobil brez vsake težave. Kolesov pa se je zbal, da bo prišla njegova tatina na dan. Vsled tega se je dogovoril z Guerivom, da umorita Fedorčenko in mu vzamejo potni list. Mladeniča pa je pokopal izven mesta.

Kolesov je nato na skijah peganil s potnim listom na drugi kraj Kamčatke. Toda vojaki so ga prijeli. Kolesov je bil obsojen na deset let ječe, Gueriv pa na sedem let.

SCHUSCHNIGG BO ZOPET OBISKAL MUSSOLINIJA

BENETKE, Italija, 14. septembra. — Ministrski predsednik Mussolini je med navdušenimi ovacijami prišel v Benetke in takoj so bile razširjene govorice, da se bo z avstrijskimi zastopniki posvetoval glede pomoči Avstriji skupno s Francijo in Anglijo.

NEMČIJA NE MARA MIRU

'Pravda' napada Nemčijo, ker je zavrgla vzhodno zvezo držav. — Rusija si ne dela skrbni zaradi Nemčije.

Moskva, Rusija, 14. septembra. — Ruska vlada nič presečena, da je Nemčija zavrgla načrt za zvezo vzhodnih držav.

"Pravda" v umerjenem besedilu, kot da ruska javnost ni vznemirjena, razpravlja o vprašanju: "Ali je Nemčija za evropski mir in varnost, ali ne?" ter je njen odgovor odločni "ne".

Clanek niti ne omenja Poljske in tudi ne vprašanja glede vstopa Rusije v Ligo narodov, razen izvleček govora čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša.

Nazvlie mirnemu pisanju glede Nemčije pa pravi 'Pravda', da bo Rusija brez Nemčije in Poljske stopila v zvezo vzhodnih držav, med katerimi bodo poleg Rusije Francija, Čehoslovaška in baltiške države.

'Prav

"Glas Naroda"Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Nakut, President
L. Benedik, TreasurerPlace of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto valja na Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kameno	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Na dva leta	Za pol leta	\$3.50
	Subscription Yearly \$8.00	

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemlj nedelj in praznikov.
Dopolni bres podpis in osebnost se ne pribrežujejo. Denar naj se blagovno
plačati po Money Order. Pri spremembri kraja narodnika, prosimo, da
nam tudi prejšnje bivališče naznam, da bitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

HUEY P. LONG

Južna država Louisiana ima senatorja, kakršen je le v južni državi Louisiana mogoč. Možak se piše Huey P. Long, pravijo mu tudi "Kingfish" in ima še nekaj drugih zdevkov, ki jih pa ne bomo na tem mestu navajali.

Mimogrede naj bo omenjeno, da je bil lani na neki domiči zabavi v bližini New Yorka in da ga je pri tej prilikti neki gost — najbrž ne brez vzroka — prav pošteno osovral.

Mož je nekakšen političen pajac in ga nihče ne smatra za resnega, toda v svoji državi je neomejen gospodar.

Huey Long pozna svoje ljudi. Da ima še vedno moč v svojih rokah, se ima v prvi vrsti zahvaliti omejenosti tamkajšnjega prebivalstva.

Mašinski politiki v New Yorku, Pensylvaniji in Illinoisu pokajo od zavisti, ko opazujejo politično mašino, ki jo je zgradil Huey Long v Louisiani.

Treba mu je samo migniti, pa ga večina zakonodajcev uboga, kakor ubogajo šolarji strogega učitelja. Možak govori kakor cestni postopač ter se presneto malo briga za družbine predpise.

Sklenil je bil, da mora postati zvezni senator in potal je.

Zgraditi je dal državno hišo (Kapitol) ter potrošil v o svrhu šest milijonov dolarjev. Zgraditi je dal tudi krasno governorsko palačo. Oboje še ni plačano, in nihče ne ve, kdaj bo. Prodal je za milijone dolarjev bondov ter se vezal v to svrhu z najbolj zloglasno politično klico v New Orleansu.

Proti svojim političnim nasprotnikom se bori z obljubo, da bo odpravil korupcijo in nemoralnost, pri tem pa pozablja, da je bilo v njegovem okrožju dovolj korupcije in nemoralne, ko je bil še sam načelnik države.

Sedanji governer je slepo orodje v njegovih rokah. Istotak slabiči so zakonodajalec, ki so na njegovo poselje uveljavili sedemindvajset postav ter mu dali dovoljenje mobilizirati vso državno milico.

Nekega dne bodo davkopalčevaci države Louisiana spoznali, kako dragi jih je veljal pohlep Huey Longa.

Volivci so mu zopet za dve leti podelili vso moč in oblast, on bo pa že znal poiskati načine in sredstva, da bo obdržal svoje pristaše na vajetih.

O B I S K

V našem uredništvu se je zglasil Mr. Aleksander Škerl iz Export, Pa., ko se je vrnil s parnikom "Rex" iz stare domovine, kamor se je bil podal pred dvema mesecema. Obiskal je svoje starše in sorodnike v Trnovem pri Bistrici. Pri odhodu ga je do New Yorka spremila žena in sin ter ga zopet počakala pri povratku.

Mr. Škerl je bil s postrežbo in vožnjo na parniku "Rex" zelo zadovoljen. Isto tako je bil zadovoljen tudi s postrežbo potniškega oddelka "Glas Naroda" ter to domače podjetje slerhernemu toplo pripovedo.

Prodaja se na "GLAS NARODA"
naši slovenski dnevnik v
Združenih državah.

MUSSOLINI KRITIZIRA ROOSEVELTA

V Ameriki in na svetu v splošnem je le malo ljudi, ki bi kritizirali predsednika Roosevelta. Toda tem maloštevilnim se je pridružil te dni italijanski ministrski predsednik Mussolini.

Pravi, da ni dosegel Roosevelt nobenega izmed štirih ciljev, ki si jih je postavil. Ti štirje cilji so: zmanjšanje oboroževanja, znižanje carinskih pristojbin, stabilizacija valute in utrditev priateljskih odnosa med parodi.

Pretežna večina ameriškega prebivalstva je zadovoljna z dosedanjimi Rooseveltovimi uspehi, in to odločuje.

Glede ciljev, o katerih pravi Musolini, da jih ni dosegel, bi se pa delo tole reči:

Roosevelt ni še nikdar zapretil ameriškim sosedom z orožjem, dočim Mussolini italijanskim sosedom ne prestano preti; na uvoz blaga kot je lažki fašizem ni nobena carina previsoka; ameriška valuta ima še vedno trdnejšo podlogo kot jo ima italijanska; priateljstvo Združenih držav si skuša pridobiti ves svet, dočim se sleherni boji sklepati z Mussolinijevi Italijo tesnejše priateljske pogodbe.

NOVODOBNE ZRAČNE VOJSKE

V svetovi vojni so igrale kov, a izpopolniti jo je treba zračne vojne sile v prvi vrvi še zgori navedenimi sposobnostmi izvidniško nalogo, razen nostni. Nič manj važna kakor katerega so imeli nalogo, da vznemirjajo in oškodujejo sovražnikov osebja je tudi kakovostenika s posameznimi bombnimi materijala. Zračna vojska napadni v zaledju in na fronti. Ra biti oskrbljena z raznovrstnim materijalom, prav kakor za velike skupne, odločilne napade je niso uporabljali. V boodi vojni se bo uloga zračnih brodovij seve temeljito izpremenila. Po vseh državah so si ustanovili posebne zračne vojske, ki bodo nastopale skupno na starem vojnem načelu, da je treba bojne sile vklip držati; kopni vojski in mornarici bo dodeljenih le neko omejeno število letal za najne name.

Pri armadah in mornaricah bodo sodelovala v glavnem izvidniška in artilerijska letala. Danes je nemogoče voditi armad na suhem — saj je bojišče povsem prazno; zato je nujno potrebno zračno izvidništvo. Prav tako je pomorsko brodovje na odprttem morju splejo, če nima pregleda iz zračnih višav. Letalske naloge so dane tako mnogovrstne, da se je šolanje raznahnilo in po globilo. Danes se zahteva od letalskega častnika, da je na vseh popriščih domać; njegova izobrazba mora biti tako vsestranska, da ga je mogoče brez pomislekov uporabiti takoj na kopnem kakor na morju in enako v zračni armadi. Za izvidništvo, to je za vestno, jasno in točno poročanje je treba temeljite vojaško-znanstvene predizobrazbe, vrhu tegega je treba obvladati brezzično brzozavljvanje, strojno puškarstvo, natančno je treba poznati vso letalsko vedo in praks so biti sposoben vsak vodstvom utegne imeti izredno nadomestiti pilotu, če bi bil ustreljen itd. Izobrazba letalskega častnika je enaka izobrazbi generalštarnih častni-

ja morajo služiti tudi dopolnitivam in biti zelo hitra, da se morejo kosati s sovražnimi lovskimi letali in biti kos tudi obrambi z zemlje. Veliki težki bombarderji pa imajo nasprotno samo eno nalogo: da rušijo velike zgradbe, utrdbe itd.

Bistven sestavni del vaseke zračne armeade so lovска letalska brodovja, ki imajo nalogo, da krijejo izvidnike in bombarderje. Vsa sestava zračne armade se krije s sestavo suhovzemskih armad in mornarice in je zato vedno v položaju, da poseže v razvoj dogodkov kjerkoli treba.

Zračna armada mora biti pripravljena, da nastopi nemudoma, čim se začne sovražnost. Ker nobena država v miru ne more vzdrževati vseh priprav za takojšnjo zračno obrambo, velja pač posebno za zračno vojsko, da tisti prej melje, ki prej pride. Nenaden poznavati vso letalsko vedo in zračni napad pod spremnim vodstvom utegne imeti izredno na dalekosežne posledice. Prav tako mora biti zračna vojska dovolj močna, da prenesе neizbrzne velike izgube prvih dni

gostovi meri tudi z italijansko-francosko mejo.

Ni torej težko presoditi, kakšen je bil pravi smoter teh manevrov. List celo meni, da se morejo te vojaške vaje očemiti kot politična in vojaška demonstracija Italije proti Franciji in Jugoslaviji.

in ostane sposobna za poznejše naloze.

Zračna armada obsega torej enote, ki spadajo deloma k večjim enotam kopnih armad, in sicer h konjeniškim divizjam, armadnim zborom in armadom, ter slednjič tudi k mornarici.

Te enote so: zaključene skupine za izvidništvo in topništvo letalsko službo, lovaska brodovja in bombarderske skupine.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO N A DOPISNIKI SPOROČI SLOVENSKE NOVICE IZ NASEBLJINE.

V ponedeljek popoldne ob 5. uri je našla v Clevelandu Mary Knez svojega brata Franka Zalaznika mrtvega v garaži, kjer je stanoval. Frank je bil zadušen od plina. Najbrž je hotel vzeti avto iz garaže, ko so se vrata za njim zaprla, in avto, ki je "deloval", je spuščal strupene pline, ki so mladeniča omamili. Frank je povredil sestri, da gre v ponedeljek s priateljem na razstavo v Chicago. Ko je prišla v ponedeljek sestra od dela domov, je šla pogledat v garažo, da videti, če se je brat Frank odpeljal. Našla je svojega brata na tleh ležečega. Bil je mrtev. Ranjki je bil star še 21 let, doma iz vasi Zlatopolje, fara Češnjice na Gorenjskem. V Ameriko je došpel pred tri-najstotimi leti.

— V Calumet, Mich. je zadnje dni umrla Margareta Šimec, vdova, stara 61 let. V naseljini je živelna 45 let in zapustila je šest odraslih otrok. — Tebi pa, ljubljeni sinček, boli lahka ameriška zemlja!

Spominjala se te bova vedna in tvor grob krasila s evednjem do konca najih dñi. — Žaluoča ostala:

John in Viktorija, Zehel, stariša.

TABORIŠČE WOELLERS-DORF

Dunaj, Avstrija, 13. septembra. — Po zadnjih poročilih se nahaja v koncentracijskem taborišču v Woellersdorfu pri Dunaju 350 socialistov in okoli 3000 nazivov.

Naziji pogosto vprizorijo gladovno stavko. Navzlie tenupa imajo le malo povoda za to, kajti v taborišču je dovolj hrana in zdravstvena stanje je polnoma povoljno.

Ni dolgo tega, ko mi je reklo mlado dekle, naj ji povem nekaj o ljubezni. Ker v njeni prisotnosti nisem mogel zbrati misli, jih tukaj nekaj nавajam:

Sredi tvojega sreca evte vedno zeleno drevo. Ime mu je ljubezen. Dokler evte, si mlada, ko umre, si stara... Denar na svetu ni še nikdar ustvaril nekaj trajno dobrega. Eno samo ljubeče srce je po svojem delovanju za dobrbiti človeštva več vredno nego vsi darovi. Rockefelerjev... Edino ljubezen senna ima vero, ki odrešuje svet. Razum ima samo dvom, ki rahlja skupnost sveta... Zemlja je ustvarjena za ljubeče ljudi. Kdo ne ljubi, je mrtev. — Čeprav se giblje še med živimi... Vsak misli, da zna ljubiti. V resnici je pa le malo ljudi, ki se naučijo te redke umetnosti, in še manj tistih, ki jo obvladajo... Ljubezen opravičuje vse med ljudmi. Strast opravičuje vse med živalmi... Ljubezen je oko duše, strast je srepa... Duh išče vedno popolne resnice, srce pa vedno popolne ljubezni... Predno se imata dva človeka rada, sta kakor sveči, ki nista bili prizgani... Človeška duša potuje od zmude do postave. Cesti, po kateri potuje, je ime ljubezen... Ko se konča ljubezen, se pravzaprav konča tudi življenje. Odtedaj pa do groba ni več življenja, pač pa le brezsilno in brezmiseln životarenje.

Dopisi.

Peter Zgaga

Detroit, Mich.

— Kdo čaka, pričaka — pravi naš pugrevor. In včeraj sem pričakal mlado vino, ki je zraslo v vinogradu mojega prijatelja Tuenska na Hribu.

Pred štirinajstimi dnevi je bila berba. Potem v käd, izkadi pa v sod, kjer se sedaj precej ropota. Toda pokusiti ga je bilo treba... Kapljica, vam rečem, da ji zlepa ni mogče dobiti podobne...

To je pravzaprav njen prvi domači pridelek. Lani ni bilo skoro imena vredno, ker ga je bilo premalo. Mu je toča počela skoro vse do frimenta. Pa se je bil razsrdil in par prav poštenih povedal Eliji in drugim nebeskim svetnikom, ki imajo dež, sušo, točo in slano pod svojo komando. Kar ustršili so se ga in so bili latos dosti bolj prizanesljivi Blagoslov bo dal sveti Martin, pa dvojim, da bi do svetega Martina počakalo.

Frank je namreč doma iz vnorodne Stajerske, njegova žena je Dolenjka, jaz sem pa tam od Tolminškega, kjer pravijo navdušenim vinopivcem "fradamana grla".

Potem takem je dobil majhen sodršek tri sovražnike. Če bo do ofenzive kolikorj pogoste, ne bo vzdržal do svetega Martina.

Včasi so nekateri naši umetniki, pesniki in pisatelji v domovini stradali, ker so se posvetili izključno le umetnosti, ki jim pa ni toliko nesla, da bi si vsak dan sproti napolnil želodec.

Zdaj pa poročajo iz domovine, da so postali umetniki bolj praktični.

Včina vsi imajo svoje poklice, in umetnost jim je nekajna "side-line".

V domovini imajo pesnike, ki so po poklicu zdravnik, advokati, trgovci, profesorji, in baje je eden med njimi to poletje celo sladoled prodajal po Ljubljani.

Poleti je prodajal sladoled, pozimbi bo pa kostanj pekel.

Čast mu in vse priznanje!

Nekaterim sodobnim slovenskim pesnikom bi bilo toplo priporočati, da bi sploh opustili pesnikovanje ter se z večjo vnemo lotili sladoleda in koštanja.

Ni dolgo tega, ko mi je reklo mlado dekle, naj ji povem nekaj o ljubezni. Ker v njeni prisotnosti nisem mogel zbrati misli, jih tukaj nekaj navajam:

Sredi tvojega sreca evte vedno zeleno drevo. Ime mu je ljubezen. Dokler evte, si mlada, ko umre, si stara... Denar na svetu ni še nikdar ustvaril nekaj trajno dobrega. Eno samo ljubeče srce je po svojem delovanju za dobrbiti človeštva več vredno nego vsi darovi. Rockefelerjev... Ed

KRATKA DNEVNA ZGODBA

JEVNIKAR MARTIN:

PERPETUUM MOBILE

Miha je jezen hitel iz hiše. Noge so mu klecale, da je o-mahoval, z levico je krilil razburjen po zraku in iskal ravnotežje, z desnico je držal na rami dvoje velikih leseni koles in še nekaj manjših predmetov. Na glavu mu je ležal postrani poveznen hamedrav klobuk. Izpod njega so se vspali redki sivi lasje po čelu, ušesih in tilniku in še dalje po ovratniku suknjiča, ki ni imel nobene barve pa veliko lukenj. Urno je ubiral pot, dasi ni bil več mlad, da je nerodno poskovala čez ramo obešena bisaga in ga in ga udarjala po stegnu. Ni se menil za otročanje, ki so z dolgimi palicami v rokah stali sredi vasi in pobiali žabe ter klicali za njim, kdaj se bodo vozili z njegovimi "presnetimi kobilami."

"Ti boš mene učil, ti!" je polglasno mrmral sam pri sebi Miha. "Kaj pa misliš, da si, če si napravil nekaj šol? Misliš, da sem jaz kak kmečki butec, kaj! Jaz govorim nemški, pa naj še kdo drugi v vasi, če zna; jaz sem pol sveta prehodil in preizkusil, ti si pa komaj čez sosedov plot pogledal, pa bi že rad vse vedel. — Da ne bo nič z mojim izumom? Bo in stokrat rečem, da bo! Misliš, da sem ga v sanjah zamislil kakor otrok svojo igračo? Kaj še! Jaz sem vso stvar natančno preštudiral, pa ne samo enkrat, zato vem, kaj delam. Tule imam papirje, ki natančno kažejo, kako mora biti. — Pa kaka prevzeto je dejal: "Oče z vašim kolesom ne bo nikoli nič, pač pa ste vi postali živ permanent mobile, ker morate ne-prestano hoditi od hiše do hiše, ko živite na občinske stroške. Le kar iz glave si izbjigite neumnosti, pa na smrt raje mislite. Ze veliko bolj učenij, kakor ste vi, so poskušali to stvar, pa se jim ni posrečilo. O uporu in trenju še pojma nimate..." In še in še je kvasil, da bi ga najrajši po čeljusti česnil. Kakšne neumnosti so to?" se je spet razburil v premišljevanju Miha. "Jaz ti pokažem neumnosti, tebi in vsem, ki se mi zdaj smejejo. Kako so se mi režali, ko je študent pridigal o svoji učenosti, da sem moral kar pobegniti. Le počakajte, da dobim nagrado za izum, potem se boste pa vi vrtili okrog mene, pa

vam bom figo pokazal pod nos, tovše besede, da ne bo nikoli nič z njegovo stvarjo. Roke so se mu pričele tresti in več ni mogel črtati. Z grozo je spoznal, da ima študent prav, da se mu izum ne bo posrečil. Razburjen je zganil liste in jih spravil. Pobral je ropotijo kraj sebe in se napotil dalje. Še bolj so se mu noge tresle kakor prej. Zlezel je v dve gube, da sta segali kolesi skoro do tal. V oči pa so mu stopile solze ob spoznanju, da so uničene njegove nadre — delo njegovega celega življenja. Zastonj se je trudil, zaman upal. Zdaj je vsega konec, kratek lip in vsega je konec.

"In sem tako upal, da iznajdem in dobim nagrado ter kupim nazaj posestvo." Bil je Miha nekoč bogat posetnik, toda z lahkomiselnim življenjem je pogural posestvo na hohen. Prisel je v zapor. Tu so mu neki vagabundi vdihnil misel na perpetuum mobile, katere se je Miha z vso silo svoje užaljene duše oklenil in ji posvetil vse svoje moči. Upal je, da bo z nagrado za izum kupil nazaj posestvo. V tem čakanju se je postaral.

Z levico je potegnil čez vlažne oči in se pričel tolažiti.

"No, pa čemu naj mi tudi bo zdaj posestvo, saj ne morem več delati. Kmalu bo treba umreti. Svojih nimam, da bi jim zapustil, da bi pa drugi pogradi bili za mano — nak — a, preveč so me preganjali in zaničevali. Ne bom jih zdaj podpiral."

Medtem je prišel do senožetka, kjer so pastirji sred stete kurili ogenj.

"Naj vse vrag vzame! Star sem, več ne bom prenašal tega bremena s seboj."

Spustil je bremę na tla, da je glasno zaropotalo. Prije ga je v vrgel na ogenj, da so bruhmili iskri na vse strani. S tresočimi se rokami je posegel v bisago in izvlekel papirje. Ljubeče jih je gledal in prendarjal, ali bi ali ne bi. Na pol odločen jih je spustil na ogenj. Visoko je vzplapolal plamen, papirji so se zvili kakor v silni bolesti — Miha pa je omahnil v stran in se razjokal kakor otrok.

Naročite se na "GLAS NARODA"
največji slovenski dnevnik
Združenih držav.

ČIKAŠKI UČITELJI SO DOBILI PLAČO

Na sliki vidite množico čikaških učiteljev, ki so se zbrali pred City St. Bank, kjer so dobili nad 26 milijonov dolarjev v zaostalih plačah. Nekaterim je bilo mesto dolžno do tri-tisoč dolarjev.

NAJVEČJA PUSTOLOVKA SVETA

Baronica Marija Cjunkiewiczeva, bivša natakarica, je vzbujala s svojimi pustolovščinami in slparijami delj časa splošno pozornost v Evropi. Bila je zelo popularna in po pravici je slovela kot največja pustolovka sveta. Kot tako jo je prvi označil predsednik sodišča v Varšavi. Tik pred vojno se je govorilo v Varšavi o lepi natakarici nekega velikega zabavšča. Dolga je bila vrsta moških, ki jim je zmešala glavo. Marsikdo je bil zaljubljen v njo nesrečno, kajti Marija je imela mrzlo srce in bila je nedostopna. Vsaj tako se je govorilo po Varšavi.

Nekega dne se je pa seznamila lepa natakarica z zelo bogatim ruskim baronom in tudi ta se je zaljubil v njo. Obljubil ji je zakon in zato ga Marija ni zavrnila. Res sta se vzela in bivša natakarica se je preselila z možem v Petrograd. Živelja je v razkošni palati ob Nevi sred bajnegoga gostava in razkošja. Njen dom je postal kmalu središče visoke družbe in pod vplivom častilnost je bivša natakarica pugovorila svojega moža, da ji je izposloval celo dostop na dvor.

Toda v Rusiji ji sreča ni bila dolgo naklonjena, svoje popularnosti se ni veselila dolgo. Prišla je revolucionja in konec je bilo Marijine slave, pa tudi razkošja in bogastva. Njen mož je moral pobrati šila in kopita in z ženo je pobegnil iz Petrograda. Celo leto sta se skrivala po Rusiji brez sredstev v nepristani nevarnosti, da ju boljševiki zasačijo in vržejo v jeko ali pa celo ubijejo. Končno so ju res ujeli in več mesecov sta presedela v jeko. Baronka je bila obveščena policija in ko je Marija opazila, da jo zaledujejo je pobegnila iz Francije.

Zatekla se je v Varšavo, kateri

wensteinom. Tudi on se je takoj do nesreči zavrnih bil v lepo Poljakinjo in je rade volje povrnal njene dolbove v Londonu, Parizu, Bruslju in Amsterdamu. Marija se je znova vrgla na borzne spekulacije in zopet je imela čudovito srečo. Trajno je bivala v Angliji, imela je pa tudi krasno opremljeni palači v Parizu in Bruslju.

Po nenadni smrti svojega ljubčka se je Marija izselila iz Anglike. Likvidirala je svoje kupce in se napotila znova v svet. Imela je mnogo denarja in dobre zvezze. In te so ji postale usodne. Ko se je mudila nekaj časa v Parizu, so ji ponudili v nakup lep grad v Normandiji in Marija ga je kupila. Grad je veljal pol milijona angleških funtov in z novo razkošno preuređitvijo je požrl skoraj vse Marijino premoženje.

V bližini gradu je imela celo lastno letališče, da o drugih napravah niti ne govorimo.

Ta grad, o katerem je govorila vsa Evropa, je postal za pustolovko nesoden. Njegovo vzdrževanje je požrl milijone, dolgo so naraščali, končno je moral Marija grad prodati, zapustila jo je pa tudi sreča na horzi. Ko je prodala grad, ji je ostalo še nekaj denarja, ki ga je pa tudi vznikalna v borzne spekulacije in tako je šlo vse po vodi. Ker je bil tudi njen kredit izčrpán, a upniki so pritisnili na njo, si je moral pomagati s sleparijami. Pa tudi s tem se ni mogla dolgo držati na površju, ljudje so kmalu zvedeli, da je izgubila vse. Na njene sleparije je bila obveščena policija in zato je Marija opazila, da jo zaledujejo je pobegnila iz Francije.

Nekaj ur pred usmrtnitvijo je prepeljal uradnik GPU Vladimir Domboszik v jetniško celico in odvedel s seboj lepo Marijo. Izposloval je njen osvobodilev in Marija je postala njegova ljubica. Možu se je celo posrečilo dobiti nazaj nekaj njenega premoženja.

Rusko vojaško letalo je prepeljalo lepo Marijo in njen krovček z dragocenostmi na Finsko, odkoder je lepa baronica odpotovala preko Švedske, Norveške in Danske v Anglijo. S seboj je imela mnogo dragocenosti, ki ji pa niso zadostovale za razisporno življenje, kakršnega je bila vajena v Rusiji. Ko so ji začela de narne sredstva pohajati, se je vrgla na borzne spekulacije in imela je izredno srečo. Pa tudi sreča na borzi ni trajala dolgo, kmalu je zašla pustolovka v dolgove, izposojava si je denar pri svojem bankirju, pa tudi pri znancih in prijateljih. Do ušes zadolžena je končno zapustila London in se napotila v svet. Na svojem potovanju po velenemstih in letoviščih se je seznanila v Bruslju s finančnim magnatom Lo-

Zatekla se je v Varšavo, kateri

NASVETI
od Apetizerja do
Deserta s
PIVOM

Za hitro nedeljsko večerja.

Ko pride v nedeljo popoldne nepričakovani obisk, in jih boče pridržati za večerjo, vam ni treba skrbiti, če nimate vsega pri rokah.

Okusno, domačo večerjo je moč kaj naglo pripraviti. In nici lepšega kot da sede skupina prijateljev k večerji, ne da bi se vam bilo treba utruditi s pripravljanjem. Polovica skravnosti dobre gospodinje je, da ne bega okrog ter si pripravlja "čez glavo dela".

Tukaj je večerja, ki jo lahko dobite iz prodajalne delikates:

Mrzel roastbeef s Chili polivko
Mešana zelenjavna solata
Kisle kumare Ruppertovo pivo
Cottage sir Pečena jabolka
Kava

In ko sem pred kratkim izmenada obiskala neko svojo staro prijateljico, ki je bila vsojena v starci domovini, me je presenetila s krasnim, šarenim ročno napravljenim namiznim prtom in ducatom prtičev. "Neka moja sestrica v starci domovni ve, da imam rada take stvari. To me spominja časov, ko sem bila še dekle in ko smo ob nedeljskih popularnih vprizarjali dolge izlete v okolico ter smo jedli in pili v vasilkih gostilnah. Poslala mi je te stvari, jaz sem jih pa spravila. Laže večerja pri nas kakšna posebna družba, jih pokazem."

To so sicer malenkostne stvari, ki pa izpremeni v pravec slavnost najbolj običajne in preproste obede. Če nimate nikogar v starci domovini, ki bi vam poslal pestre prte in prtiče, jih lahko dobite s svoji sosedki. Ne bodo morali pozdrav iz domovine, toda zagni bodo istotno.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

▼ JUGOSLAVIJO		▼ ITALIJO	
Za \$ 2.30	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$ 18.30	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 44.60	Lir 500
\$ 12.25	Din. 500	\$ 88.20	Lir 1000
\$ 21.25	Din. 1000	\$ 176.—	Lir 2000

KEB SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO Navedene CENE PODVRŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarijih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIJAH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$10.—	\$10.85
\$15.—	\$15.—
\$20.—	\$21.—
\$40.—	\$41.25
\$50.—	\$51.50

Prejemnik dobri v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glaš Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

mor se je pripeljala z luksuznim brzovlakom in se nastanila v najlegantnejšem hotelu "Evropski dvor". Sreča pa tudi v Varšavi ni imela, nobenih sleparij, ki jih je pa navedeno, bodisi v hotelu v najlepšem hotelu celo nadstropje.

Zdaj je pa objavljal neki varšavski list priporočevanje bivšega Mihaelovega služenja Vasilija Čeliščeva, ki priporočuje, kako so prišli do njegovega gospoda, Mihaelov tajnik je bil ogoren, da hoče velikega kneza odpeljati, ko mu je pa poveljni boljševiški stratežek zaščetpal na uho, se je pomiril in dejal slugi, da je vse dobro in da je srečen. Johnson je nekaj zaščetpal velikega kneza. Po tajnikovem vedenju je sluga sklepala, da so prišli ipo velikega kneza v boljševiške vojake preoblečeni monarhisti. Odpeljali so ga s tajnikom vred in nihče več ga ni videl. Če je Čeliščev priporočevanje točno, ufgne biti veliki knez Mihael še živ, kajti o njegovi in o smrti njegovega tajnika ni nobene vesti.

STENICE JE PREGANJAL

Johan Spitzer v Budimpešti ni mogel spati doma, ker je imel v stanovanju preveč stenic. Dolgo je razmisljal, kako bi se odkril nadležnega mrečesa, končno mu je pa sinila v glavo originalna misel. Z denaturiranim špiritem je polil vse pohištvo in stene in, potem je pa stanovanje začgal. Ko so plamenčki že lizali stene in del pohištva, je mirno legel na posteljo v trdneh prepršanjih, da bo imel odsljek pred stenicami.

Dolgo pa seveda ni ležal, kajti kmalu je bila vsa soba v plamenih in ogenj se je razširil na vse poslopje. Malo je manjkalo, da Spitzer ni našel v njem smrti. Prihiteli so ga sestenci, ki so komaj rešili poslopje, da ni pogorelo do tal. Več gasilcev je odneslo hrude operklne. Spitzer, ki je hotel tako temeljito pregnati stenice, bo moral sedeti v zaporu.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh starih. Vsled naših dolgotrajnih skočenj. Vam samoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbi, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vas pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in splet vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjje stroške.

